

Schola

cantorum

Publicació de L'Atenció Musical Schola Cantorum
Entitat fundada l'any 1955 per Don Miguel Arnau
La Vall d'Uixó Abril 2004 Revista 10

AJUNTAMENT DE VALENCIA
Certamen
Internacional
CXVIII
CERTAMEN INTERNACIONAL
DE BANDAS DE MUSICA
"CIUDAD DE VALENCIA"
2004

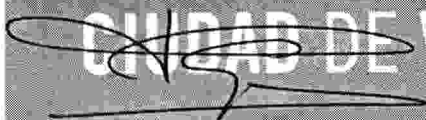
El jurado calificador, en atención a los méritos de
Ateneo Musical "Schola Cantorum"
Vall d'Uixó (Castellón)
ha tenido a bien concederle

PRIMER PREMIO
Sección de Honor

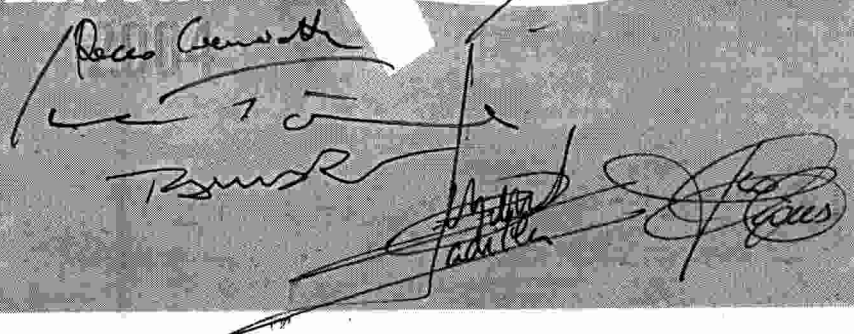
Valencia, 11 de julio de 2004

El Presidente

El Secretario P.D.

CIUDAD DE VALENCIA

Vocales

Sumari

Certamen internacional Ciutat de València 2004

Aquest any ha estat marcat per la participació de la Banda de l'Schola en el Certamen de València. Fem un recorregut pel que ha estat aquest esdeveniment.
pag. 14 - 19

Sarsuela

És una secció de l'entitat que cada volta té més protagonisme i projecció. La temporada d'aquest any ha estat molt intensa. Coneguem de més a prop com ha transcorregut.

Un viaje extraordinario: la Corte

pag. 22 - 25

Aventures i desventures

pag. 24 - 27

Opinió

Amb la Schola Cantorum a la plaça de bous de València

pag. 20 - 21

Parlem amb

Entrevista a Bernardo Adam Ferrero

pag. 13

Grans obres

Els mestres cantaires de Nuremberg. Aprofundim en el coneixement de l'obra interpretada en el concert de Nadal.

pag. 28 - 30

Altres notícies

Concert de Sant Vicent. Concert del Centenari de la Caixa "La Vall" San Isidro. intercanvis amb la banda d'Ontinyent i de la Vall d'Aosta. IV cicle d'Advent. Santa Cecília 2004. Nova directiva i nou curs de l'escola de música. Nou director del cor.

En portada: cinquanta primaveres

La portada representa l'imminent adveniment del cinquanta aniversari de la nostra entitat. El pas del temps, eixes cinquanta primaveres que cauen del calendari, queden representades per les diferents seccions que formen la nostra entitat: la banda, l'orquestra, el cor i la sarsuela, auspiciades favorablement per la presència de la musa de la música. Cadascun d'ells representant una estació de l'any. Esperem que siguem moltíssimes més les estacions que vegem passar al sí d'aquesta entitat.

Dipòsit Legal: CS-250-2000

"Schola Cantorum" és la revista de l'Ateneu Musical Schola Cantorum, entitat fundada l'any 1955 per don Miguel Arnau Abad.
www.lascholacantorum.com

Impressió: Imprenta Sandalines

Disseny de portada: Vicent Antoni Ortega

Disseny i maquetació: Ana Pérez

Correcció de textos: Josep Vicent Font

Redacció: Miquel Ortega, Carles Valls, Manolo Roig,

Felip Miralles, Enrique Salvador, Joan Montón

Col·laboradors: Josep Font, Javier Segarra, Pepe Aznar,

Joan Navarro, Felip Miralles Barrachina

Agraïments a tots els que desinteressadament han aportat informació i documentació, sense els quals aquesta revista no hagués estat una realitat.

L'any 2004 comença a enfilar les seues darreres setmanes i dies, i és temps per a la reflexió i el balanç.

Per a la Schola Cantorum aquest ha estat un any magnífic, em sembla que tots hi estarem d'acord.

Sens dubte haurem de començar destacant el paper de la banda. Els músics i tots el que pertanyem a l'entitat estem orgullosos de formar part d'una gran banda: gran per les dimensions, però més gran encara perquè té una història magnífica i perquè està vivint un present gloriós. La banda de l'Ateneu Musical Schola Cantorum va merèixer, fa quatre mesos i mig, un primer premi en el Certamen Internacional de Bandes Ciutat de València. Això vol dir, ni més ni menys, que la nostra banda es troba, ara mateix, en un lloc destacat a escala internacional. No diré que som la primera, ni la segona, ni la que fa cinc o deu. Això no es pot saber ni té massa importància. Però sí que és important que sapiguem que estem en un primer nivell. És important que ens ho creguem, perquè és estrictament cert. Per a la banda, l'any que estem acabant ha estat marcat pel Certamen. I el resultat ha estat excel·lent.

Les altres seccions han continuat el seu ritme habitual: l'Escola de Música, el Cor, la Banda de l'Escola, el Taller de Cant, la Sarsuela...Totes les seccions de la Schola estan entrelligades i no en pot fallar cap si volem que el conjunt funcione òptimament. I la veritat és que enguany ens podem sentir ben satisfets: si l'activitat de la Banda Simfònica ha estat amplament reconeguda, com acabe de dir, el treball de la sarsuela no ha rebut més que elogis, a la Vall, a Ciudad Real, a Montroi, a Castelló...Tenim motius per a l'optimisme. Enhorabona a tots i totes.

Però no ens podem adormir, i ara menys que mai. Estem a les

portes del Cinquantenari. Que una entitat cultural arribe als cinquanta anys, al nostre país, és poc habitual. Però que hi arribe amb el volum de treball, l'energia, i les ganes de viure que té la Schola Cantorum ja és excepcional. Compteu les entitats que conegueu, que tinguen aquesta longevitat i aquesta força, i veureu quants dits us sobren.

Estem preparant les celebracions del Cinquantenari, però necessitem la col·laboració de cadascú de vosaltres. Els cinquanta anys són un motiu d'orgull per a totes les seccions i per a la Junta Directiva, però també per als socis i simpatitzants. La Schola Cantorum som tots i totes. Per això és indispensable l'ajuda de tothom. Tots podeu aportar alguna part dels vostres coneixements o de la vostra capacitat per fer que la Schola siga un poc més vostra. Penseu que ocasions com aquesta només es donen una vegada cada mig segle i, quan arribarà la següent ocasió, ja serem una miqueta vells. Animeu-vos. Com sempre, tenim un final d'any ben ocupat. El dia 8 de desembre representem la Corte del Faraón a Onda i el dia 11, a la Vall. El dia 18 tindrem el concert de Nadal de les dues bandes al Teatre Municipal i l'endemà, el dia 19, concert de la Banda Simfònica a Castelló.

Ja veieu que hi ha molta feina a fer. En tots els camps. Acabaré formulant tres peticions i desitjos:

- Als músics, actors i cantants: no perdeu la il·lusió i vingueu als assajos programats

- A la massa social: no ens falleu, esteu sempre al nostre costat, animant, criticant, exigint...però també treballant. Tots som necessaris.

- Als poders polítics i econòmics: heu de saber estar a l'alçada que mereix el nostre poble.

Amunt la Schola!!!!

Escola de Música “Miguel Arnau”

Audicions i cloenda del curs 2003 - 2004

Els dies 17 i 18 es van realitzar les audicions de final del curs dels alumnes de l'escola de música al pati de la casa dels marquesos de Vivel, com ja va ser habitual en els darrers anys. Els assistents vam poder gaudir d'una nit entranyable en la qual tot el món va poder apreciar els avanços dels alumnes i felicitar-nos pel treball realitzat.

Posteriorment, el dia 20 de juny, va tindre lloc l'acte de cloenda del curs de l'escola de música, amb el ja tradicional sopar de germanor de la comunitat educativa: alumnes, mares i pares, professorat i les respectives directives de l'Escola i de l'Entitat, als quals es van sumar simpatitzants i gent afí a la banda o familiars dels alumnes. A la fi del sopar es va procedir al lliurament dels diplomes acreditatius als alumnes que han superat els estudis de Grau Elemental a l'Escola de Música “Miguel Arnau.” La vetllada va acabar, com no, amb música: la banda de l'Escola de Música va interpretar un concert de la mà del seu director, Carmelo Giménez, on es va demostrar que el futur de la banda simfònica és més que bo. Les obres interpretades varen ser: *Evocación* d'E. Cebrián Ruiz, *Refletions of this time* de Ted Huggens, *Dertyu* de Carmelo Giménez, *Benilloba* de Tomàs Olcina, *Happy go lucky* de Willy Hautvast i *The providence march* de Gregory Day.

Un nou curs, una nova etapa

El començament del nou curs 2004-2005 ens ha dut canvis significatius en el funcionament i l'organigrama de l'escola de música. Per motius professionals, els membres de la junta directiva de l'escola de música, Joan Montón i Josep Daniel Moliner han hagut de deixar els seus càrrecs de cap d'estudis i director, respectivament, després d'una llarga i fructífera etapa com a responsables de l'escola. Així, al primer claustre de professors es va procedir a l'elecció d'una nova directiva. Aquesta està formada per Lluís Sanjaime, actual director de la Banda Simfònica, que assumeix la direcció, i junt a ell, Rubén de la Rosa, com a cap d'estudis, i Maite Cabeza com a secretària. Els desitgem el millor en aquesta nova etapa i agraïm a l'anterior directiva l'esforç i la dedicació posats en la seua tasca.

Al primer claustre també es van prendre noves decisions amb l'esperit de millorar el funcionament de l'escola, com van ser l'establiment de classes d'una hora de durada per a tots els alumnes i el mantiment d'un major contacte i relació amb les famílies mitjançant reunions i tutories, així com la celebració d'assemblees trimestrals de pares i mares amb l'actual directiva. La primera es va celebrar a l'inici d'aquest curs, el dijous 16 de setembre.

Un altre canvi que ha dut el nou curs és la incorporació de nou professorat, que substitueix companys que per diferents motius han causat baixa. Els nous professors i professores són: Antoni Forner Paulo, professor de cor, Anabel del Fresno Cortés, professora de llenguatge musical, Mihaela Iftode, professora de violí, Marian Iftode, professor de viola, Francisco Ruiz, professor de contrabaix, Pilar Serrano Poles, professora de saxòfon, i Francisco J. García Benedito, professor de trombó. Lluís Sanjaime dirigirà la banda de l'Escola en companyia de l'actual director, Carmelo Giménez.

Jornada de la infantesa

Enguany, com en anteriors ocasions, l'Escola de Música “Miguel Arnau” va estar present als actes organitzats per l'Ajuntament de la Vall d'Uixó en el dia de la infantesa, celebrat el 20 de novembre. En els diversos stands s'ofereix als xiquets i xiquetes diferents alternatives per a desenvolupar les seues capacitats. La nostra entitat aporta, amb la seua escola i la possibilitat de pertànyer a la banda simfònica, un dels millors instruments per a aconseguir un desenvolupament creatiu i gaudir del temps lliure de manera constructiva i creativa, fomentant la convivència i les relacions socials amb altres companys. Amb la finalitat de donar a conèixer aquest bagatge, es va muntar un stand amb cartells, revistes i instruments a l'abast dels menuts perquè pogueren tindre contacte amb instruments de fàcil execució i experimentaren el goig de fer música, encara que siga de manera elemental.

Concert commemoratiu del centenari de la Caixa Rural La Vall "San Isidro"

El dia 19 de juny d'enguany va tindre lloc el concert de les tres bandes de la població dins dels actes que la Caixa Rural La Vall "San Isidro" va realitzar en commemoració dels seus 100 anys d'existència. El concert va ser a les 21,30 a la plaça de la Pau, davant del local social de la dita entitat. Les tres bandes van desenvolupar un programa atractiu on deixaven veure la seua manera de fer música, encara que vam patir el soroll del generador de llum instal·lat per a l'ocasió, que va deslluïr una miqueta l'acte. El programa va ser el següent:

Banda "Unión Musical Valdeuxense"

- Unión Musical Valdeuxense, pasdoble de José Miquel
- *Sinfonia en Si menor "Incompleta" (1ª part)* de Franz Schubert
- *Finlàndia*, poema simfònic de Jan Sibelius

Banda Sinfónica del Centro Instructivo de Arte y Cultura

- *A mi madre*, pasdoble de Roque Baños
- *La Divina Comedia* de Robert Smith
 - I.- *L'Infern*
 - II.- *El Purgatori*
 - III.- *L'Ascensió*
 - IV.- *El Paradís*

Ateneu Musical Schola Cantorum

- *Lagartijilla*, pasdoble de J. Martín
- *Terra Mítica*, poema Simfònic de Bernardo Adam Ferrero
 - I.- *Arc Mediterrani*
 - II.- *Nocturn i dansa en les nits de pleniluni*
 - III.- *La mar*
 - IV.- *La terra beneïda*

El concert va acabar amb la interpretació de l'*Himne a la Vall* a càrrec del Cor i la Banda de la Schola Cantorum.

Festes en honor a Sant Vicent Ferrer

La banda de la nostra entitat va participar un any més en els actes festius que se celebren a la Vall en honor a Sant Vicent Ferrer, del 14 al 25 d'abril. La banda va estar present, com és ja tradicional, en la presentació i proclamació de la regina i la seua cort d'honor, la inauguració de la Fira FEPAM, l'ofrena a la Mare de Déu de l'Assumpció, el passacarrers amb la banda juvenívola i sobretot en el dia dedicat al Sant, des de la despertada fins a la solemne processó de la vesprada.

Com tots els anys, la Banda Simfònica va realitzar el concert de cloenda de les festes al lloc de costum, la plaça de Sant Vicent, on s'interpretà el següent programa:

- 1.- *Goya* pasdoble de Julián Palanca
- 2.- *Concerto for alto saxophone and band* de Ronald Binge (saxo solista: **Jerónimo Castelló**)
- 3.- *Epopèies valencianes*, poema simfònic opus 62 de José Susi (obra obligada al Certamen)
- 4.- *Terra mítica*, poema simfònic de Bernardo Adam Ferrero
 - I.- *Arc mediterrani*
 - II.- *Nocturn i dansa en les nits de pleniluni*
 - III.- *La mar*
 - IV.- *La terra beneïda* (obra de lliure elecció al Certamen)
- 5.- *El ball de Luis Alonso* (intermedi) de Gerónimo Giménez

En aquest concert s'interpretaren les peces que mesos després s'interpretarien al Certamen Internacional de Bandes Ciutat de València i que va servir de primer contacte de les obres en una actuació pública.

VII Concert a La Plaça de L'Assumpció

La passada nit del 25 de setembre del 2004, la Banda Simfònica de la nostra entitat realitzava el VII Concert a la Plaça de l'Assumpció.

Aquest concert és molt important per a la nostra entitat, ja que amb ell ens despedim de l'estiu i donem pas a la tardor i a l'inici de tota una programació musical que arribarà fins a l'estiu següent.

Com sempre, la plaça de l'Assumpció de gom a gom. El públic es va acomodant en les cadires. Els músics acaben d'afinar els seus instruments. De sobte la Banda comença a pujar a l'escenari. La plaça es queda en silenci. La presentadora dóna la benvinguda i presenta el director. La gent comença a aplaudir. Tot està a punt per a iniciar l'esperat concert. Mestre, quan vosté vulga! Cal dir que aquest any ha sigut un concert caracteritzat per la gran varietat estilística en el repertori, la qual cosa agraeixen molt els oients ja que hi va haver peces musicals per a tots els gustos.

La primera part arrancava amb un pasdoble titulat *Don Miguel de la Fuente*. D'aquesta peça cal ressaltar que està composta per un músic de la nostra banda, Vicente Ortiz Gimeno, i que està dedicada a un músic i professor molt carismàtic de la nostra entitat.

A continuació, l'estrena d'un obra, *Andante amb variacions* per a bombardí i banda del compositor Juan Andrés Aguilar Izquierdo, amb la intervenció com a bombardí solista de Francisco J. García Benedito. Després es va interpretar un poema simfònic de l'autor Leopold Magenti Chelvi, titulat *Estampes mediterrànies*, amb quatre moviments que descriuen distints paratges de la costa mediterrània.

Per a finalitzar aquesta primera part, l'espectacular *Camino Real*, obra del compositor americà Alfred Reed que descriu el Camí de Santiago i que va fer esclatar el públic en molts aplaudiments.

La segona part s'iniciava amb una altra obra per a solista, *Concertino per a clarinet*, de l'autor romàntic alemany Carl M. Von Weber, amb la participació com a clarinet solista d'Enrique Salvador Clavell.

I per a acabar el concert es va interpretar *El llac dels cignes*, suite del ballet del compositor rus Txaikovski, en la qual la Banda va saber donar eixe aire d'elegància que caracteritza els ballets d'aquest geni de la música. I després del concert arriben les felicitacions al director i als músics per aquesta brillant actuació que no va deixar indiferent cap assistent. Fins l'any que ve!

Nou director del cor

A partir d'aquest curs el cor compta amb un nou director, **Juan Francisco Ballesteros**, natural d'Almàssera. Malgrat la seua joventut, té un gran bagatge en direcció, ja que ha estat director d'altres cors, de bandes i d'alguna orquestra. Va realitzar els estudis al Conservatori Superior de València, on va estudiar Piano, Harmonia, Contrapunt i Fuga, Composició i Instrumentació, així com Direcció d'orquestra i cor. Posteriorment amplià estudis amb els professors Ernst Artal, Juan Luis Martínez, Francisco Navarro i Juan M. Esteban. Actualment alterna la tasca de director amb la faceta de professor del Conservatori de Montcada. Des d'aquestes pàgines li desitgem una etapa dins de la nostra entitat plena d'èxits per a una de les seccions que més empenta necessita dins de l'entitat.

El primer acte del nou director al front del cor de l'Ateneu Schola Cantorum ha sigut la missa en honor a la patrona dels músics, Santa Cecília, que es va celebrar com tots els anys a la parròquia de la Nostra Senyora de l'Assumpció el passat 27 de novembre. El cor va interpretar parts de la Missa de L. Refice, així com peces d'altres autors, com l'*Ave Verum* de Mozart o l'*Aleluia* de Haendel. En aquesta ocasió al cor se li va unir el Cor Parroquial de l'Assumpció, que també volia retre honors a la patrona dels músics. Les obres foren acompanyades a l'orgue per Juan de la Rubia.

Escola d'organistes

V. Flich acompanyà al nostre cor

Gràcies al treball de la *Comissió Orgue 2000*, comptem des de fa quatre anys amb un magnífic orgue a l'església de l'Assumpció, que any rere any va ampliant els seus registres. En l'actualitat ja en són sis, i esperem que prompte estiga complet. Aquest fet, junt a la col·laboració desinteressada de l'actual capellà, Bernardo Guerrero, donada la unió històrica de l'entitat a la parròquia, ha possibilitat que es formara una escola d'organistes adscrita a l'Escola de Música Miguel Arnau. Els fruits d'aquesta secció van poder ser apreciats en el IV Cicle d'Advent de la dita parròquia, ja que el dia 12 de desembre vam poder escoltar els alumnes d'orgue de Juan de la Rubia, actual professor d'aquesta especialitat. Els alumnes són Vicent Flich, Míriam Caraquitena, Inmaculada Traver, i Gabriel

El cor després de la seua actuació a l'Assumpció

Rubia, actual professor d'aquesta especialitat. Els alumnes són Vicent Flich, Míriam Caraquitena, Inmaculada Traver, i Gabriel Santos. Durant la missa que precedí el concert, van interpretar *Toccatà en Fa* de Buxtehude, *Pange Lingua* de V. Rodríguez, *Num Komm, der Heiden Heiland* de J.S. Bach i *Pavana amb glossa* d'A. de Cabezón. El concert el van constituir les següents obres: *Lo Ballo dell'Intorcia* d'A. Valente, *Tema amb variacions* de Haendel, *Coral: Gottes sohn ist kommen* de J.S. Bach, *Werde Munter, metn Gemüte* de Pachebel i *Preludi i fuga en mi menor* de J.S. Bach.

Una setmana després, el 19 de desembre, dins d'aquest mateix cicle, gaudirem de l'art del professor d'orgue i organista de l'església de l'Assumpció, Juan de la Rubia, que interpretarà durant la missa les següents obres: *Preambulum Primi toni a 5* de Weckmann, *In dir ist Freude* i *Der tag, der ist so Freudenreich* de J.S. Bach, així com una *Improvisació* del mateix Juan de la Rubia. Al concert posterior escoltarem *Toccatà sopra i pedali dell'Organo e senza* de Frescobaldi, *Paduana Lachrimae* de Sweelinck, *Fantasia en re* de Weckmann i per finalitzar *Toccatà, adagio i fuga en do major* de J.S. Bach.

IV Cicle d'Advent de la Parròquia de N^a. S^a. de l'Assumpció

Dins del IV Cicle de Concerts d'Advent de música d'orgue i polifonia que se celebren a l'Església de Nostra Senyora de l'Assumpció, organitzats per la *Comissió Orgue 2000*, hem pogut gaudir, el passat 5 de desembre, de les obres interpretades per les veus del Cor de la Schola sota la direcció del seu director Juan Francisco Ballesteros. Durant la missa es va interpretar *Kyrie* de L. Refice, *Glòria* de J. Haydn, *Santus - Benedictus i Agnus Dei* de L. Refice. Posteriorment, en el concert que es va celebrar una volta acabada la missa, foren interpretades *Locus iste* de Bruckner, *Niño Dios d'amor herido* de F. Guerrero i *Ave Verum Corpus* de W.A. Mozart. Entre aquestes dues darreres peces l'organista que va acompanyar el cor, Vicent Flich, alumne de l'escola d'organistes de la nostra entitat, va interpretar el *Preludi i fuga en mi menor* de N. Bruhns.

Diuenge, 28 de novembre. 19 hores
Pablo Márquez, orgue

Diuenge, 5 de desembre. 19 hores
Cor de l'Ateneu Musical Schola Cantorum de la Vall d'Uixó
Juan Francisco Ballesteros, director
Vicent Flich, orgue

Diuenge, 12 de desembre. 19 hores
Alumnes d'orgue de l'Escola de Música Miguel Arnau Abad

Diuenge, 19 de desembre. 19 hores
Juan de la Rubia, orgue

PARRÒQUIA N.^a S.^a DE L'ASSUMPCIÓ. LA VALL D'UIXÓ

Intercanvis

En els darrers mesos hem ampliat i refermat les relacions de la nostra entitat amb altres bandes.

Intercanvi amb la banda d'Ontinyent

La primera a visitar-nos va ser la Unió Artística Musical d'Ontinyent, amb la qual vam fer un concert a la plaça de l'Assumpció el passat 26 de juny. Aquest va ser un gran concert, ja que era l'antesala, una de les darreres proves en públic abans de la gran cita del Certamen Internacional de bandes Ciutat de València, on ambdues bandes participaven unes setmanes més tard. Per tant, el nivell de les obres interpretades era molt alt, després de mesos de treball i esforç. El programa que es va interpretar estava format, lògicament, per les obres lliures i obligades del dit certamen. La Unió d'Ontinyent van interpretar, sota la direcció de Francisco José Sánchez, *Dunia Piris*, pasdoble de R. Talens, *Timanfaya (Montañas de fuego)*, obra obligada del certamen, de J. Vicent Egea i *Sagunt*, suite simfònica de Bernardo Adam Ferrero, amb les quatre parts que la conformen: *I. Ciutat ibèrica*, *II. Entrada dels cartaginesos*, *III. Aníbal* i *IV. Defensa heroica i destrucció de Sagunt*. Per la seua part, la banda de la nostra entitat va interpretar, sota la batuta de Lluís Sanjaime, *Lagartijilla*, pasdoble de J. Martín, *Epopetes valencianes*, poema simfònic de J. Susi, i *Terra Mítica*, poema simfònic de Bernardo Adam Ferrero, amb les quatre parts anomenades *I. Arc mediterrani*, *II. Nocturn i dansa en les nits de pleniluni*, *III. La mar* i *IV. La terra beneïda*.

Passats uns mesos, el 30 d'octubre la banda de l'Ateneu Schola Cantorum va tornar la visita a la banda d'Ontinyent, en el dia en què començaven els actes en honor a Santa Cecília en aquella localitat, i que tindrien lloc al llarg del mes de novembre. Va ser una vesprada agradable, on tornarem a gaudir de la música d'ambdues bandes. La primera part va estar constituïda per les obres interpretades per la nostra banda: Don Miguel Lafuente, pasdoble de Vicente Ortiz, El llac dels cignes de Txaikovski i El camino real d'Alfred Reed. A la segona part va intervindre la banda d'Ontinyent amb La Calesera de S. Alonso, Banja Luka de Jan de Haans i Armenian Dances d'Alfred Reed.

Trompra alpina amb que ens sorprengué la banda d'Ontinyent

Luis Sanjaime dirigint la banda de la nostra entitat

Sopar amb la banda Italiana a l'entitat

Intercanvi amb el Corps Philharmonique de Châtillon

Entre aquest dos intercanvis, vam rebre la visita entre el 2 i el 5 de setembre de la banda italiana Corps Philharmonique de Châtillon de la Vall d'Aosta, com a resposta a la nostra anada, fa dos anys, al seu bell país. Durant aquests dies, els visitants van poder conèixer les nostres terres i costums, realitzant diferents activitats amb la gent de la nostra banda, que els va rebre cordialment.

Així van poder gaudir de la gràcia de la sarsuela *Los Claveles*, interpretada per l'orquestra i la companyia de sarsuela de la nostra entitat a la localitat de Geldo.

Els dies posteriors van visitar la nostra població, les coves de Sant Josep, conegueren la bella ciutat de València, se sorprengueren amb els bous embolats, i en fi, passàrem uns bons dies de convivència entre les dues bandes. A canvi, nosaltres rebérem la seua estima i el seu saber fer musical, que es demostrà en el concert realitzat el dia 3 de setembre al Teatre Municipal. En aquest concert participaren les dues bandes. En primer lloc, la banda convidada interpretà, dirigits per Davide Enrietti, peces pròpies del repertori italià: la marxa *Il Bersagliere* d'Edoardo Boccalari, *Thème et fugue* de Franco Arrogoni, *Il Colosseo*, marxa simfònica de Luigi De Ghisallo, *La Riritata* d'Amieto Lacerenza i, per últim, una *Napolitana* tradicional.

En el descans entre les dues parts del concert es van lliurar els obsequis que es van fer mútuament les dues formacions. En la segona part, la Banda de l'Ateneu va interpretar el següent repertori: *Lagartijilla*, pasdoble de J. Martín, *El ball de Luis Alonso*, intermedi de Gerónimo Giménez, i *Terra Mítica*, poema simfònic de Bernardo Adam Ferrero en quatre parts anomenades I. Arc Mediterrani, II. Nocturn i dansa en les nits de pleniluni, III. La mar i IV. La terra beneïda.

El diumenge 5 van marxar els nostres amics italians, deixant en nosaltres una gran empremta i el desig de tornar-nos a vore ben prompte.

Encaixada de mans dels dos presidents

Santa Cecília 2004

Enrique Salvador, acompanyat per Jorge Blom-dhal

Un any més, la nostra entitat ha celebrat la festivitat en honor a la nostra patrona, **Santa Cecília**. Una gran quantitat d'actes, tant musicals com socials, han sigut els protagonistes d'aquests dies, on la nota predominant ha sigut la gran participació de la gent de la nostra entitat.

Tot va començar amb les **audicions** de Santa Cecília, dins del **IV Cicle de Música de Cambra**. Aquestes audicions es realitzaren els passats 19 i 26 de novembre a les 10 de la nit, en la sala d'actes de la Caixa Rural La Vall "San Isidro", amb la participació de professors i músics avançats de la nostra Banda, que feren les delícies dels assistents. Ens agradaria destacar tres coses bàsiques: en primer lloc, la gran afluència de públic; en segon lloc, la incorporació de la família de percussió a aquest cicle de música de cambra; i, per últim, la participació de músics d'altres entitats.

El dia 19 de novembre, les audicions foren de solistes més piano. Hi participaren: **Marina Agut** (trompeta), **Francisco Pascual Salvador** (tuba), **Rubén de la Rosa** (trompeta), **Marc Nebot** (oboè), **Carmelo J. Giménez** (flauta), **Patricia Orenga** (piano), **Enrique Salvador** (clarinet), **Jerónimo Castelló** (saxòfon alt), **Tania Senent** (clarinet), **Vicente J. Galindo** (clarinet) i **Jorge Blom-Dhal** (pianista acompanyant).

El divendres 26, els grups de cambra van ser els protagonistes. Hi van participar: **Patricia Orenga** (piano); el duet de trombons format per **Francisco J. García** i **Édgar Romà**, el quintet de vent Eurús, format per **Néstor Zarzoso** (flauta), **Marc Nebot** (oboè), **Jaime Fernández**

(clarinet), **Joel Pitarch** (trompa) i **Javier Vargas** (fagot); el grup de percussió Taiko, constituït per **Miguel Cánovas**, **Jesús D. Valero**, **Sergio Galindo**, **Cristian Vilalta**, **Lluís Martínez** i **Miguel Ángel Forner**. Els actes de Santa Cecília seguiren el dissabte 27 amb la replega dels músics que entraven a la Banda de l'Escola de Música. Els nous músics foren sis: **Jenifer Carmona Sánchez** (flauta), **Pau Sastre Miguel** (trompa), **Erika Viudes Tido** (saxòfon), **Jordi Mondragón Giménez** (trombó), **Alejandro Ortiz Gimeno** (percussió) i **Aitor Peirats Llobet** (clarinet). Després es va celebrar, a l'església de l'Assumpció, la missa en honor a Santa Cecília, solemnitzada amb la música polifònica del cor de la nostra entitat i el cor de la parròquia, dirigits per **Juan Francisco Ballesteros**, acompanyats per l'organista **Juan de la Rubia**. En acabar, els pares dels músics que entren a les dues bandes van tindre el gust de convidar tots els músics de l'entitat a un sopar.

El diumenge 28 és va realitzar el tradicional passacarrer per a replegar als músics que entraven a la Banda Simfònica. Enguany en foren nou: **Sergio Valls Cuenca** (trompeta), **Mercè Font i Castelló** (contrabaix), **Javier Sáez Mozos** (trombó), **Estefania Peñarroja Jover**, **Julia Ventepani Hernández** i **Paula Diago Romero** (flautes), **Fco. José Sánchez Martínez** i **Miguel A. Navarrete Cepeda** (saxòfons), i **Andrea Martí Garasa** (violoncel).

A continuació, tinguérem el Dinar de Germanor als salons Passarel·la de la nostra localitat, per a tota la gent de la nostra entitat (músics, cantants, actors, simpatitzants...). I, com no, l'entranyable rifa que ja ve sent l'element final d'aquest dinar.

Parlem amb Bernardo Adam Ferrero

Durant la darrera setmana dels assaigs preparatoris del Certamen Internacional de València, vàrem rebre la visita de Bernardo Adam Ferrero, autor de *Terra Mítica*, l'obra de lliure elecció que el nostre director va triar per a aquest concurs. Adam Ferrero escoltà la sessió, intercanvià impressions amb Lluís Sanjaime i finalment es dirigí a tots els músics i directius presents per explicar breument la peça, agrair-nos el fet d'interpretar la seua música i desitjar-nos molta sort.

"El millor era cantar les excel·lències de la nostra terra. La terra mítica de cadascú és la terra preferida, la que un vol immortalitzar; i per a mí és la Comunitat Valenciana". Així s'explicava Bernardo Adam Ferrero quan li preguntàrem per la concepció de *Terra Mítica*, un encàrrec de la Conselleria de Cultura i l'Ajuntament de València per a la Secció d'Honor del Certamen Internacional de València del 2002. Es tracta d'un poema simfònic dividit en quatre moviments: *"L'arc mediterrani"*, *"Nocturn i dansa a les nits de pleniluni"*, *"La mar"* i *"La terra beneïda"*. ***"Perquè —afegeix Adam Ferrero— viure i treballar a la nostra terra és una benedicció de Déu!"***.

Al lloar la terra valenciana, Adam Ferrero —nascut a Algemesí— s'inspira en la llum i en la mar Mediterrània. Efectivament, durant l'entrevista ens cita una de les seues obres més celebrades, *Homenatge a Sorolla*, on la música ha d'anar paral·lela als quatre quadres ens què es basa. Amb aquests trets —llum, color, Sorolla—, resulta gairebé obligatori alinear Adam Ferrero amb la música impressionista, però ell ho nega: "L'impressionisme s'emmarca dins d'una escala pentatònica que jo no use. La meua música és més aviat expressionista".

I d'aquesta mar Mediterrània, bressol de tantes cultures, extrau elements temàtics de danses populars orientals per fondre'ls amb d'altres d'occidentals en un final festiu. ***"M'interessen dos aspectes de la música: la melodia i el timbre. No hi trobaràs a Terra Mítica quatre compassos seguits amb el mateix color. Els compositors mediterranis busquem la llum, el sol, explotar la qualitat sonora, tots els recursos tímbrics, a diferència dels centroeuropeus, més polifònics i amb més massa sonora, més cos. Pense que açò és bàsic a l'hora d'escriure per a banda. L'orquestra té una paleta molt àmplia de sons però en canvi en una banda, tots els instruments són cosins germans i cal traure llum d'on n'hi ha menys. És més complicat escriure per a banda, perquè té menys possibilitats sonores i per compondre-hi és***

fonamental saber orquestrar".

Tot i la referència a una possible escola mediterrània, Adam Ferrero es mostra molt eclèctic quant a les seues influències: ***"El compositor s'ha d'escabussar en totes les aigües i després ser honrat amb si mateix i escriure la música que sent com a pròpia. Com deia Joaquín Rodrigo, cadascú ha de beure del got propi, no amb el got dels altres"***

Durant aquests mesos, Adam Ferrero ha presentat un llibre: *1.000 músicos valencianos*, ha estrenat una obra per a 4 trompes i banda simfònica al Congrés Internacional de trompes, un conte musicat al Castell de l'Olla d'Altea, i té previst viatjar amb la companyia del grup instrumental de vent Mare Nostrum i la seua música a Berlín, Bolívia, Costa Rica i els Estats Units. L'any vinent visitarà Austràlia.

Bernardo Adam Ferrero, junt al nostre director, dirigeix unes paraules als músics

Certamen Internacional Ciutat de València

Aquest any ha estat marcat per la participació de la Banda Simfònica en el Certamen Internacional de Bandes Ciutat de València, dins de la Secció d'Honor. Açò ha estat una fita històrica, ja que hem estat la primera banda de la província de Castelló que ha participat en la Secció d'Honor d'aquest prestigiós certamen. Açò suposava un gran orgull però també una gran responsabilitat: havíem d'estar a l'alçada de tan gran esdeveniment. I la Banda i tota la comunitat que la formem (músics, directiva, simpatitzants, socis) vam respondre a aquest repte amb il·lusió i amb molt de treball i esforç, aportant temps, treball i diners. Són dignes d'agraïment els simpatitzants ressenyats a continuació, que, amb les seues aportacions econòmiques, han fet un poc més lleu la càrrega econòmica que ha suposat el certamen.

Assajos preparatoris

Autos Vives
 Farmacia Antonio
 Aparici
 Juan Carlos (Dau Estudi)
 Caixa Rural Sant Vicent
 Francisco Sevilla Nebot
 Manolo i Paco Porcar
 Família Abad Orenge
 Hermanos Ventura
 Manuel Moliner Forner
 Família Bovaira Forner
 Jesús Gor
 Matilde Villalba Palasi
 Família Font Castelló
 José Antonio i Rosita
 Ramón Vilar
 Família Miralles
 Barrachina
 Juan Bautista Abad Serra
 Úrsula Arnau Abad
 Família Solernou Sanz
 Juan Botias (Optimil)
 Vicente Joaquín Lacomba

Concert celebrat a la fàbrica "Barrachinas"

S'ha d'elogiar el treball dels músics, ja que es van realitzar nombrosos assajos, que van ser quasi diaris el darrer mes. I s'ha d'agrair al president de la nostra entitat, Felip Miralles, que ens haguera prestat les instal·lacions de la seua fàbrica per a assajar, ja que el certamen es realitza a la plaça de bous de València, a l'aire lliure, i calia assajar en un lloc on l'acústica fóra semblant, a fi d'evitar sorpreses desagradables en el moment de la veritat.

També s'ha d'agrair l'esforç d'eixa gent de feina discreta, que condicionen el lloc i habiliten les infraestructures: els que s'encarreguen de col·locar les bastides, els llums, l'envelat... que duen l'aigua, els instruments, les cadires... Eixes feines menudes que semblen poc importants però sense les quals no s'haurien pogut fer els assajos a la fàbrica.

Per enllestir les obres i polir-les calia, a més del treball dels assajos, realitzar concerts en públic per afrontar la posada en escena, l'hora de la veritat davant d'una audiència. Així que pràcticament en tots els concerts realitzats fins al certamen han estat marcats per les obres que havíem d'interpretar-hi. Però, com calia aprofitar la més mínima ocasió per actuar en públic, sobretot als darrers moments, i amb eixa finalitat, es va organitzar un concert al mateix lloc d'assajos –la fàbrica de Felip– el dia 3 de juny, la setmana abans del certamen.

Les obres per al certamen eren les ja conegudes *Terra Mítica* de Bernardo Adam Ferrero i *Epopeies valencianes* de J. Susi, obra obligada. El pasdoble d'entrada escollit va ser *Lagartijilla* de J. Martín.

Col·laboradors

Per a preparar les dues obres del certamen vam comptar amb la presència de grans músics, que col·laboraren gustosament amb el nostre director Lluís Sanjaime. Un vell amic i col·laborador en anteriors ocasions és Pepe Ortí, que es va encarregar de la part del metalls i la percussió. Per a la part de percussió també es va comptar amb la col·laboració de David Guillamon, professor de percussió de l'Escola Miguel Arnau. En un dels darrers assajos vam comptar amb la presència de Bernardo Adam Ferrero, compositor de *Terra Mítica*, obra lliure elegida pel nostre director, que va donar els consells oportuns respecte a la seua obra, així com també de l'obligada, *Epopeies valencianes*. A tots ells els agraïm la dedicació prestada i el seu gran treball, que van fer possible millorar unes obres de gran complicació.

Pepe Ortí, junt a Bernardo Adam Ferrero i Lluís Sanjaime, escoltant les apreciacions del compositor

Certamen Ciutat de València: planti

Participaren amb la Schola Cantorum en el Certamen Internacional Ciutat de València el 10 de Juliol del 2004

Director
Sanjaime, Luis

Flautes
Aragonés, Santiago
Aragonés, María José
Borrull, Ricardo
De la Guia, Laura
Giménez, Carmelo José
Miquel, Laura
Navarro, Jessica
Navarro, Mar

Pascual, Laia
Roig, Ana María

Oboès
Diago, Òscar
López, Sergio J.
Marín, Marc
Nebot, Marc
Valls, Lucía

Fagot
Roig, Manuel

Fagots i contrafagot
Font, Josep V.
Valls, Carles

Requints
Ferrer, Ernesto

Salvador, Enrique

Clarinet alt
Segarra, Ernesto

Clarinetes
Abad, Cristina
Arnau, Manuel
Arnau, Manuel
Benet, José
Callau, Almudena
Castelló, Roberto
Corma, Saida
Cubells, Inmaculada
De la Guia, Sara
Ferrer, Patricia
Galindo, Vicente
García, Sócrates

Gargallo, María
González, Gema
Melchor, Rosa Maria
Mercé, Sonia
Mondragón, Maria
Moya, Florentino
Navarro, Míriam
Orenga, Laura
Ortiz, Vicente Julio
Peñarroja, Sheila
Sebastià, Raül
Segarra, Patricia
Segarra, Patricio
Segarra, Ana
Senent, Tania
Solsona, Antonio José
Talamantes, Ernesto

Clarinetes baixos
Lacomba, Vicente
Joaquín
Madrigal, Rafael

Clarinet contrabaix
Segarra, Manuel

Saxos alts
Del Fresno, Anabel
Fernández, Ignacio
Font, Roser
Gargallo, Víctor
Herrero, Verónica
Jover, Lidia
Moliner, Josep Daniel
Ortega, Miquel Ramon
Segarra, José Rubén

ntilla de l'Ateneu Schola Cantorum

Segarra, Manuel
Valls, Maria Pilar

Saxos tenors
Cano, Marcos
González, José Ángel
Martínez, Vicente
Mondragón, Vicent

Saxos barítons
Adrián, Santiago E.
Aragónés, Inma

Saxo soprano
Castelló, Jerónimo

Saxo baix
Montón, Joan

Trompes
Andrés, Jaume
Forner, Antonio
Gaya, Manuel
Gutiérrez, Alfonso
Herrero, Paz
Marco, Francisco
Morata, Plácido
Talamantes, Vicente
Enrique

Trompetes
De la Rosa, Ruben
Nebot, Francisco
Segarra, Vicente
Manuel
Segarra, Miguel Ángel
Torres, Eulogio
Valls, Sergio

Fiscorn
Agut, Marina

Trombons
Abad, Juan Bautista
Botías, Pedro
Corma, José
Garcia, Félix
Marco, José Francisco
Morata, Víctor
Palasí, Francisco
Romà, Edgar
Sáez, Javier
Sánchez, Carlos

Bombardins
Benet, Vicente
Martínez, Pedro
Pérez, Jacinto

Sevillà, Francisco*

Tubes
Cano, Francisco
González, Segundo
Músics que vanMarín,
David
Orenga, Patricio
Pérez, Domingo
Salvador, Francisco P.
Segarra, Isidro
Soria, Miguel Ángel

Violoncels
Bueso, Yolanda
Escobar, Irene
Marrama, Adrián
Marrama, Blanca
Martí, Andrea

Moya, Divina

Contrabaixos
Font, Mercè
Maravella, Emilio
Ros, Patricia

Percussió
Arnau, José Vicente
Canós, Quim
Forner, Miguel Ángel
Galindo, Sergio
Nebot, Anna
Pallardó, María Dolores
Ramos, Eduardo
Talamantes, Rosabel

Abanderat
Segarra, Pepe

El gran dia: el Certamen Internacional Ciutat de València.

A la fi va arribar el 10 de juny, el dia de les bandes de la Secció d'Honor, el dia de la participació de la nostra banda al Certamen de València. Un dia de nervis, expectació, d'il·lusió i esperança. Marxarem de la Vall rumb a València amb tot aquest equipatge interior a més dels propis instruments que cadascú portava entre les mans. Arribarem a València a mitja vesprada i l'organització ens rebé i allotjà a l'IES Lluís Vives, davant la plaça de bous. Allí, sopàrem, riguérem –supose que per calmar els nervis d'última hora–, escalfàrem i afinàrem acuradament els nostres instruments. Quan vam estar llestos, au, cap a la plaça. Primera presa de contacte amb la plaça i primeres impressions i comentaris entre les músics –que gran!, imposa!, mare, mare, que ja ens toca!-. Primer formaren els de la Societat Musical Instructiva “Santa Cecília” de Cullera i marxaren tocant el seu pasdoble. Després va ser el nostre torn, desfilant cap al centre de la plaça amb el pasdoble *Lagartijilla* de J. Martín. I tancant la desfilada, la Banda Municipal de València.

Després, el protocol típic dels certàmens: el control de músics i l'espera abans del moment de l'actuació. En eixa espera vam poder escoltar la banda rival, la Societat Musical Instructiva “Santa Cecília” de Cullera, dirigits per Salvador Sebastià, que interpretaren l'obra obligada –*Epopèies valencianes* de J. Susi– seguida de l'obra lliure, l'espectacular *IV moviment de la I Simfonia* de Gustav Mahler. Les reaccions entre els músics van ser de tot tipus: “A mi no m'ha agradat com han tocat l'obra obligada”, “Per què tantes trompes!”, “En certs moments estava descompensat”, “El tempo ha sigut molt més ràpid que com el toquem nosaltres, malament, per eixa part”. El que era evident era que ens trobàvem davant una gran banda, que havia posat el llistó molt alt. Però, lluny

La banda al moment de la interpretació

Preparatius previs

La corda de trompes

Passacarrer per celebrar l'èxit aconsegit a l'arribada a la Vall

d'arronsar-nos, els músics ens vam créixer davant el repte. Tant la interpretació de l'obra obligada de Susi com la de l'obra lliure -*Terra Mítica* de Bernardo Adam Ferrero- van deixar bocabadats el públic, propis i estranys, que en molts casos se sorprengheren gratament, ja que molts no confiaven que la nostra banda estiguera a l'alçada d'aquesta secció. Els músics comentaven la bona actuació realitzada, les bones sensacions tocant, i l'esperança de superar en puntuació la banda de Cullera. Però abans de conèixer la deliberació del jurat, vam sentir la Banda Municipal de València, que interpretaren, dirigits per Pablo Sánchez Torrella, *Geschwindmarch by Beethoven* de Paul Hindemith, *Suite Alicantina* de R. Dorado i *Rapsòdia Hongaresa núm. 2* de Franz Liszt. Una volta acabada l'actuació de la banda municipal, es va procedir al lliurament del premis de la Secció d'Honor: la Schola Cantorum obtenia una puntuació de 355 punts, enfront dels 381,5 de la banda de Cullera, a la qual atorgaven la Menció d'Honor. No aconseguírem superar-la però l'esforç de tants mesos es va vore recompensat amb un primer premi, que ens col·loca entre les millors bandes valencianes i que demostra que vam saber estar al nivell del mement històric que suposava per a aquesta entitat i per al certamen, a més d'evidenciar allò que som capaços de fer.

Un poc amb el regust amarg de no haver aconseguit la menció, però amb la satisfacció per la feina ben feta i pel primer premi obtingut, tornàrem a la Vall on ho vam celebrar amb coets, cava i una cercavila improvisada amb els músics i simpatitzants pels carrers de la població, que exterioritzava la joia que sentíem. L'endemà va continuar la celebració amb un dinar a Passarel·la, amb el qual s'agraïa a tot el món l'esforç realitzat, i ens felicitàvem per la fita aconseguida.

Amb la Schola Cantorum a la plaça de bous

Si primer em presente, millor: sóc Felip, el fill de Felip i Laure, amb això ja em coneixereu.

Em feia il·lusió no perdre'm el Certamen de bandes de la plaça de bous. Per vèries raons. La primera, és clar, la més important, que aquest any la Schola havia picat molt alt. Jo havia anat seguint des de lluny l'arribada del nou director i la preparació per acudir al graó més alt de l'aristocràcia de les bandes valencianes. Sabia la il·lusió que hi havia posada, entre els músics, i entre els seguidors incondicionals de la banda. També, sens dubte, entre tots els valleros, tot el poble, més enllà de rivalitats i d'aficions.

A part d'això, sentia gran curiositat: vaig viure molts anys a València, anys importants d'aprenentatge vital, els anys de la postadolescència i la primera joventut, quan els somnis es conreen, i totes les experiències són apassionants per noves i desconegudes.

Vaig viure molts anys a València, deia, i mai vaig viure de primera mà aquests tradicionals certàmens de bandes valencianes. Jo havia sentit parlar de com cada any les bandes de Lliria, de Cullera, de Torrent, de Bétera o de Bunyol, les bandes de més tradició de València, Alacant i Castelló, competien en vèries seccions i amb molta passió. I que així s'ha vingut fent des de fa tants anys, més d'un segle. M'imaginava, com després vaig poder comprovar, que seria un acte popular, senzill, molt valencià, però a més d'una gran qualitat musical.

Tots sabem que al País Valencià les bandes són un fet cultural diferencial. La mare del país és el terreny, el paisatge, la natura: des del tomello del Maestrat a la xufa de l'horta d'Alboraia i les cales esquerpes de bona pesca al peu del Montgó.

Els fills del país són les gents que l'habiten i que amb la seva activitat li donen forma: la feina del llaurador, del recol·lector de taronges, del treballador del taulell, del

de València

joguet, i del calcer, dels mestres i dels metges, i tants d'altres.

Però no oblidem la cultura: el diàleg entre pares i fills, que dóna sentit al país, li dóna caràcter, l'enriqueix, l'arrodoneix, el madura. Això ho perdem de vista sovint, i ens perjudica, perquè, donant l'esquena a la cultura, és com les activitats humanes obren en contra de la natura, i així veiem més del que voldríem les nostres costes malmenades, l'aire brut, els boscs cremats, massa ciment i manca de respecte.

Però bé, no divagaré més del compte, parlàvem de les bandes com a fet cultural diferencial del nostre país. Com tants d'altres. Com la llengua que parlem. Com les festes, com el trinquet, com els nostres poetes del segle d'or, com els arrossos que mengem.

El dia del Certamen va ser molt emotiu. Vam marxar tots junts des de la Vall amb autobusos. Hi havia excitació general. Als autobusos hi va haver cants, rialles, orgull. Camisetes per a la ocasió. Moltes ganes de passar-ho bé. Vam arribar a la plaça de bous de València, el sol encara picava, i hi havia un ambient festiu, molt divertit. La plaça feia goig de veure-la, amb les dues aficions desitjoses d'aplaudir i de gaudir d'una vesprada inoblidable. L'acte va començar amb els pasdobles, les bandes presentant-se, cofoies, ben afinades, engrescades. Després va començar a posar-se més seriós. El jurat en primera fila, amb les partitures preparades, i els blocs de notes.

Començà la banda de Santa Cecília, impressionant el nombre de músics. Quan van tocar la Tità de Mahler, van eriçar-nos la pell amb el tren de trompes que portaven, tots dempeus en els moments més àlgids del quart moviment.

Un descans per fer un mos i un refresquet. Després, la Schola. El bell poema d'Adam Ferrero, molt mediterrani, i l'obra obligatòria, que va sonar impecable. La banda es va deixar sentir amb fluïdesa, amb correcció, amb lirisme, ben matisada, ben lligada, àgil i rodona. Quan va tancar el darrer compàs, el deliri. Molts aplaudiments, visques, bravos. Fos quin fos el veredict del jurat, la banda havia fet un paper magnífic en tota una secció d'honor. Motiu d'orgull i d'il·lusió.

El jurat, després de l'actuació de la Banda de València, va comunicar el resultat. Es puntuava millor Santa Cecília, però la puntuació de la Schola era de primer premi. Just reconeixement, per alguns el jurat s'havia quedat curt. La resta va ser la celebració. Tots cap a la Vall cansats

però feliços, i a l'arribada, traques, felicitacions i eufòria. Un passeig de la banda pel poble va tancar la jornada. Qui tenia forces la va seguir pels carrers. Ací es va fer notar l'antiga rivalitat local, una rivalitat sana que motiva, però que de cap manera té cap altra connotació amarga ni àcida. Com ha de ser.

Un viaje extraordinario: la Corte

En el verano del 2003, el equipo de la zarzuela de la Schola Cantorum, con el beneplácito de la junta directiva, hizo las maletas para emprender un nuevo viaje a mundos inexplorados por nosotros. Partíamos de “los encantos” de *La Chulapona* en el Madrid de hace dos siglos, para adentrarnos en los desiertos tórridos de África junto a un gran río, el Nilo, y sumergirnos en la historia de una gran civilización como fue la egipcia. Nuestro destino *La Corte de Faraón*. El equipaje, ligero, pero con todo lo necesario para culminar con éxito nuestra expedición: experiencias vividas, imaginación, técnica, motivación, sueños, amistad, mentalidad abierta a otras culturas y a otros modos de hacer, etc. Era una expedición arriesgada, había que recorrer zonas de difícil acceso, que no todos tenían claro si se podían atravesar.

Se hizo un estudio exhaustivo del viaje: mapas, necesidades, economía, infraestructuras, equipos de expertos/as, organización, coordinación, etc. Un trabajo laborioso que siempre se fue adaptando a las necesidades del viaje.

Las reuniones se sucedían a cada etapa, las ideas iban surgiendo y discutiendo, el coordinador se tuvo que emplear a fondo al igual que todos los equipos, la exigencia era alta, no servía cualquier cosa, todo debía transcurrir por el camino trazado y con una garantía de éxito.

A cada recodo del camino nos encontrábamos con elementos añadidos, gente nueva, colaboradores, escenarios impresionantes, conocimientos, técnicas distintas, imágenes del antiguo Egipto que evidenciaban la grandiosidad de aquella civilización. Estábamos inmersos en la aventura de un nuevo montaje, siempre tan emocionante como estresante. Toda esta avalancha de estímulos y sensaciones se tenía que trasvasar a la obra, consiguiendo, en primer lugar, una escenografía que fuese lo más impresionante posible, dentro de nuestros recursos. En segundo lugar, la ambientación de cada cuadro debía lo suficientemente creíble para que el público se sintiera trasladado a aquella remota civilización. En tercer lugar, los personajes de la historia, tenían que ser verosímiles, buscando la línea que separa al actor y a la actriz de la sobreactuación y el bloqueo, quedándonos en la zona donde se encuentra la verdad, llegando al alma de los personajes. ¿Cómo debía ser la escenografía físicamente? Se dibujó la escenografía con ayuda de la informática, se contemplaron varias formas de ejecución con

El Casto José proclamado Virrey

En el momento de la actuación en Nules

Maquillandose para el estreno

Preparando el atrezzo

diferentes materiales. La siguiente pregunta fue: ¿Quién la hace? Y buscamos en este caso la colaboración de un profesional, Emilio Castelló, que se entusiasmó con la propuesta y se encargó de la construcción. Se sucedieron los días de ensayos: letra, coro y cantantes solistas, pruebas de vestuario, estudios de maquillaje, propuesta de iluminación. Se creó un espacio nuevo, la necesidad así lo exigía, el taller de atrezzo, donde la actividad fue frenética. Se diseñaron y realizaron objetos que eran muy difíciles de conseguir en las tiendas, como lanzas, espadas, gorros, báculos, escudos, cuadros...

La expedición llegó con buen ritmo al día del estreno. Desde nuestro esfuerzo, sensaciones, emociones y recuerdos contemplamos el resultado de nuestro viaje, dispuesto a ofrecerlo a su verdadero destinatario: el público.

El público valoró positivamente la obra presentada, sorprendiéndose gratamente de la concepción y el desarrollo del espectáculo. Se demostró una vez más que el Ateneo Musical Schola Cantorum siempre está dispuesto a emprender nuevos retos que mantengan la expectación y admiración del público a la vez que den vida a la entidad haciéndola crecer.

La valoración de este proyecto, nuestro viaje, ha sido muy positiva. La sensación final es que todos nos hemos esforzado el máximo posible, enriqueciendo nuestras relaciones personales y artísticas.

No queremos dejar pasar la ocasión de mostrar nuestro cariñoso agradecimiento a todas las personas que, desinteresadamente, con su esfuerzo, han hecho posible este viaje.

Pero el viaje no acaba, continua, y nuestra gran empresa nos llevará al asombro y la magia de las mil y una noches.

La orquesta en los últimos ensayos

El equipo de iluminación en acción

Ensayando la escenografía

Aventures i desventures

Al final d'una actuació, els aplaudiments del públic són la nostra recompensa per tot l'esforç que hem fet per posar en peu una sarsuela. Però, en aquell moment de premi, damunt l'escenari, no hi són tots els que mereixen aquella recompensa. Sempre hi falten uns elements imprescindibles. Em referisc, naturalment, als equips de maquillatge, audiovisuals, vestuari i muntatge. En aquest article, em permetreu que parli de la tasca que fa l'equip de muntatge: els que il·luminen, munten el teló, l'escenografia, els que carreguen i descarreguen el camió cada volta que hi ha una actuació. Aquest grup, dirigit pel coordinador, Pepe, es posa en marxa prou dies abans de la data de l'actuació, visitant el lloc, preveient el material i les necessitats d'infraestructura per al dia de l'actuació.

El dia de l'actuació s'arriba al lloc de matí, i l'equip comença la feina per tindre-ho tot a punt a l'hora prevista. Quan acaba l'espectacle, ells continuen treballant, replegant-ho tot per carregar el camió i tornar a l'entitat, on es descarrega. Quan se'n van a dormir, quasi sempre són les dues o les tres de la matinada, si no més tard encara. Aquest treball esdevé esgotador, encara que cada vegada estem més organitzats per afrontar les dificultats que cada lloc planteja. A més, hi ha un bon ambient i en cada lloc

les dificultats es tornen anècdotes que fan més riques les relacions personals i més lleugera la feina. L'hora d'esmorzar i el dinar són moments clau per relacionar-se i intercanviar les experiències i dificultats del dia, així com suggeriments per als pròxims muntatges, tot en un ambient distès i relaxat.

Il·lustrarem algunes d'aquestes situacions tal com les ha vistes la gent de l'equip de muntatge. Enguany la temporada es va inaugurar amb l'estrena de *La Corte de Faraón* per l'aniversari de la Caixa Sant Isidre en la commemoració dels seus cent anys, el dia **22 de maig**. Va ser una estrena real al nostre poble, **la Vall d'Uixó**. Quins nervis!

El **25 de juliol** férem *La Corte de Faraón* al pati de l'escola de **Moncofa**. Un muntatge torrador passat per aigua. L'equip de muntatge es va bronzejar amb desmesura.

El **14 d'agost** vam anar a **Fondeguilla** per fer *Los Claveles*. Una data important per al equip de muntatge: es va instaurar la visita a les piscines públiques i la partida de mus després de dinar, els joves contra els veterans. Inoblidable!

El 2 de setembre a Geldo vam representar *Los Claveles*. La visita a les piscines va resultar un poc delicada, ja que alguns components de l'equip es van deixar el banyador a casa i van sortir unes fotos molt divertides, dignes d'algun programa rosa... rosa.

Per problemas d'intendència, els actors i els seguidors es van quedar esperant l'autobús que els havia de dur a Geldo... L'autobús no va aparèixer, però immediatament van estar disponibles vint cotxes particulars... La qüestió era arribar. Després de l'actuació, l'aigua va presidir el desmuntatge. Fins al genolls. Després no vam tindre necessitat de dutxar-nos. La tempesta ens va acompanyar fins a la Vall. Quina xopa!

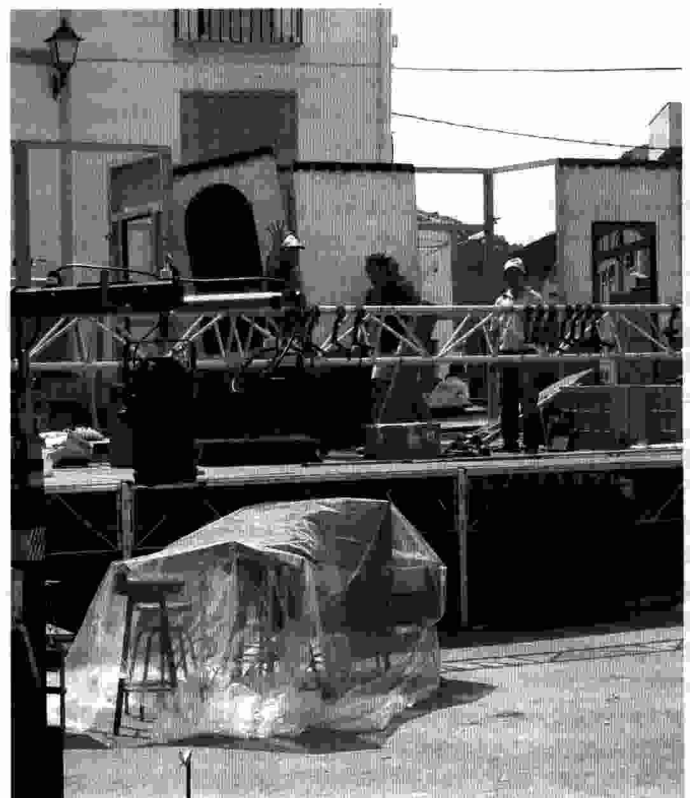
El 8 d'octubre, a Nules, representàrem *La Corte de Faraón*. Per fi un teatre! L'equip d'il·luminació va disfrutar, encara que el proveïdor de focus de llum negra i de filtres va fallar un poquet. Va ser l'estrena de la il·luminació i la penjada dels pilars en un teatre de veritat.

El dinar? Molt bo, gràcies.

Vàrem anar a Orpesa el 10 d'octubre amb *La Corte de Faraón*. Tot era enorme: l'escenari i el local. L'escenari el vam acoblar a les nostres necessitats, però el local... la carpa... allò... va ser impossible de fer-ho més xicotet. Va ser com actuar en un desert, no se'n veia mai la fi. Acompanyaven a l'orquestra la música dels xiringuitos i el baix continu dels camions que passaven per la carretera sense parar.

L'esmorzar i el dinar? Bons. Encara que hi va haver un poc de descontent perquè alguns pensaven que la cosa hauria d'haver sigut amb peix, molt de peix, i no amb paella. Cal dir que aquell dia el coordinador no havia encarregat el dinar, de fet, ni tan sols va vindre a esmorzar, les obligacions del càrrec li ho van impedir, però, això sí, li vam portar un cafenet dins d'una botelleta d'aigua.

A La Solana, el 24 d'octubre vam fer *Los Claveles* i *Los cortes de La Corte*. Aquesta actuació va ser especial, diria jo, fins i tot joiosa. Per segona vegada, *Los Claveles* es feia viatgera i visitàvem la terra del Quixot i de Cervantes. Ens van rebre amb una gran hospitalitat i amabilitat, obsequiant-nos a tots i cadascun de nosaltres amb un exemplar del *Quixot*, envoltats per una plaça porticada i una església monumental. Vam trobar sant Vicent, que presidia l'entrada d'un celler de vi on ens van portar de visita. Un grup de gent va cantar els gojos en honor al Sant, ja que la seua troballa havia sigut inesperada. Bé, però no deixem de costat l'equip de muntatge. Per qüestions alienes a nosaltres, el muntatge de llums i escenogràfic es va endarrerir vora dues hores. A tot açò,

Grup dels que anaren a la solana

ens vam quedar sense anar a Almagro, una espineta clavada, Tot va ser per les necessitats del muntatge, això sí. L'actuació era a les set de la vesprada i a les sis ens quedaven unes... dues o tres hores de muntatge. No arribàvem a temps ni somiant-ho. Però la màgia de la sarsuela i del teatre és així i a les set en punt començarem l'actuació. Tots estressats!, però vam complir.

El teatre? Molt bo, gràcies. El millor que hem xafat fins ara. Les nostres autoritats i polítics podrien prendre'n nota. Un poble amb la meitat d'habitants que el nostre, La Solana, està dotat d'un teatre excel·lent, amb capacitat per a 600 espectadors.

L'actuació va ser d'infart. Immemorable. Jo crec que no en faren cap altra igual... O sí?...

El 7 de novembre vam dur a Montroi *La Corte de Faraón*, "a la casa d'un amic", va dir Pepe en l'últim assaig. Quan vam veure l'escenari, el coordinador i el director d'escena es van quedar pensarosos, miraven l'escenari i es miraven entre ells, tornaven a mirar l'escenari, es tornaven a mirar entre ells i miraven l'escenari... Però la capacitat de reacció és gran, ràpidament va aparèixer un metro i es van tornar bojos prenent mides. Definitivament, l'escenografia de *La Corte* no cabia en aquell escenari per la limitació del sostre: quatre metres d'alçada en el prosceni i dos i mig en el fòrum, amb una profunditat d'escenari de quatre

metres. L'angoixa es va apoderar de l'equip, però Lluís ens va calmar: "No us preocupeu, afegirem tres metres més d'escenari." Això ens donava un metre més d'alçada en el prosceni... però l'escenografia continuava sense cabre.

Pepe i Miquel van passar dies i nits sense dormir, fent números i plànols per resoldre dos problemes en un: com fer *La Corte* en aquell escenari i, en conseqüència, que el nostre amic continuara sent el nostre amic. Vam prendre dues decisions molt importants: l'una, fer el muntatge en dos dies i, l'altra, que l'equip de llums i audiovisuals assumira la tasca de sonoritzar l'espectacle amb el material que tenia el propi local, i dirigits per Santi i Vicente Enrique.

El primer dia, després d'esmorzar, ens vam adonar que faltaven Santi i Miquel Ramon, que havien anat a fer unes gestions a Castelló i havien de fer cap a Montroi a l'hora d'esmorzar. En aquell moment va sonar el mòbil de Pepe: era Santi, que preguntava quin era el camí de Montroi. Pepe contestava "pel by-pass, pel by-pass". Després va fer cara de circumstàncies: "Algú sap indicar a Santi el camí per vindre de Xest a Montroi?" Una ànima caritativa va donar les indicacions pertinents i van arribar a Montroi quasi a l'hora de dinar. Però, a l'arribada, el primer que van reclamar va ser l'esmorzar. S'havien passat tot el matí

fent voltes per les carreteres a punt d'arribar a Requena. El segon dia de muntatge i dia de l'actuació encara no teníem clar com calia muntar l'escenografia i distribuir la gent en l'escenari. Però, com deia abans, la màgia del teatre és la màgia del teatre. Després de dos dies de muntatge amb els seues corresponents esmorzars i dinars, preparats i servits pels amfitrions, la qual cosa agraïm, la llum es va fer i vam embotir els pilars, els carros, la porta, el Coperó, el Faraón, la Reina... i tot el necessari per representar la sarsuela.

L'actuació va sortir amb molta força i, malgrat el poc espai que teníem, va resultar un èxit complet. Per cert, el nostre amic es va quedar molt content.

L'11 de novembre anem al Teatre Principal de Castelló amb *La Corte de Faraón*. Per a nosaltres totes les actuacions són importants, però aquesta resultava un poc especial ja que actuàvem a Castelló i al Principal. Si, fins ací, *La Corte* ens hi havia eixit bé, d'alguna forma havíem de "reblar el clau" amb aquesta actuació. En primer lloc, cal donar les gràcies als treballadors del Principal per la seua amabilitat i disposició cap a nosaltres. Va resultar el muntatge més relaxat i descansat de tots els que havíem fet fins aquell moment.

El teatre es va omplir de gom a gom. Durant l'actuació notàvem que el públic responia molt bé i que nosaltres, tots, estàvem on havíem d'estar, concentrats en l'actuació. Va ser una actuació espectacular, on el públic va aplaudir amb molta gana. En resum, vam aconseguir un gran èxit, pel que deien els periòdics l'endemà.

Abans de poder adonar-nos-en ja estava tot desmuntat i quasi carregat i ens en vam anar cap a casa amb la sensació d'haver aconseguit novament els objectius marcats.

El 8 de desembre actuem a Onda amb *La Corte de Faraón*. Membres de l'equip de muntatge ja ens hem traslladat a vore el teatre Mònaco, on farem la representació i ja hem pres nota de tot el que ens farà falta.

Fins ací aquest article que ha intentat fer un repàs de les actuacions que hem fet enguany. No puc dir res de les representacions pendents perquè, quan tanquem la revista, el dia 6 de desembre, falten dos dies per a l'actuació d'Onda, com he dit abans, i cinc per a la de la Vall d'Uixó, on també fem *La Corte de Faraón*. Cal suposar que tot anirà bé, ja que tenim la garantia del treball i l'entrega de tots els que formem a aquesta entitat.

Això és tot, per ara. Quan tindreu a les mans aquesta revista ja serà Nadal i per això

La gent de la sarsuela us desitja un Bon Nadal!!!!

Mestres Cantaires

Retrat de Wagner per Renoir

En el concert de Nadal d'enguany la banda simfònica interpreta fragments de l'òpera *Els Mestres Cantaires de Nuremberg* de Richard Wagner. En la nostra entitat, Wagner sempre ha sigut un compositor molt interpretat. En el temps en què qui escriu hi pertany, s'han tocat *Tannhäuser*, *l'Idil·li de Sigfrid*, *Lohengrin*, *Rienzi* i una altra versió d'*Els Mestres Cantaires de Nuremberg*. Wagner ens ha acompanyat en alguns dels grans moments de la banda: com el Certamen Internacional de València el 1986 (d'on és la fotografia que està al bar de la banda), el Certamen d'Elda el 1985 o el Certamen Provincial celebrat a Borriana, també el 1985, en què vam vèncer el CIAC. Particularment recorde, sent xiquet, com em va impressionar l'emoció amb què Don Miguel dirigia un fragment de *Els Mestres Cantaires*, com palpitaven les faccions de la seua cara enrogada i se li encenia el gest.

La personalitat de Richard Wagner ha donat molts mals de caps als seus biògrafs. La seua vida està carregada de polèmiques i turbulències; és un personatge important en la seua societat tant a escala musical com des del punt de vista polític.

En el concert de Nadal d'enguany la banda simfònica interpreta fragments de l'òpera *Els Mestres Cantaires de Nuremberg* de Richard Wagner. En la nostra entitat, Wagner sempre ha sigut un compositor molt interpretat. En el temps en què qui escriu hi pertany, s'han tocat *Tannhäuser*, *l'Idil·li de Sigfrid*, *Lohengrin*, *Rienzi* i una altra versió d'*Els Mestres Cantaires de Nuremberg*. Wagner ens ha acompanyat en alguns dels grans moments de la banda: com el Certamen Internacional de València el 1986 (d'on és la fotografia que està al bar de la banda), el Certamen d'Elda el 1985 o el Certamen Provincial celebrat a Borriana, també el 1985, en què vam vèncer el CIAC. Particularment recorde, sent xiquet, com em va impressionar l'emoció amb què Don Miguel dirigia un fragment de *Els Mestres Cantaires*, com palpitaven les faccions de la seua cara enrogida i se li encenia el gest. La música, en l'època de Wagner, especialment quant a la música dramàtica es refereix, es troba en un procés de professionalització. La distància entre aficionat i professional es va accentuant: naixen les primeres orquestres estables (la primera l'Orquestra Filharmònica de Viena) i es construeixen els primers teatres dedicats exclusivament a representar òperes. Hi ha una tendència a la institucionalització i un interès per definir valors duradors en la música. En els escrits teòrics es comença a usar ben sovint el terme "música clàssica" en un intent per donar un nom que normalitze aquesta dispersió d'estils, tendències i opinions.

La personalitat de Richard Wagner ha donat molts maldecaps als seus biògrafs. La seua vida està carregada de polèmiques i turbulències; és un personatge important en la seua societat tant a escala musical com des del punt de vista polític; matèria, aquesta última, en la qual és un pròdig articulista, sobretot en els anys de joventut. La seua militància política li fa prendre part en la Rebel·lió de Dresden el 1849, que és un dels episodis de la Revolució de 1848 a Alemanya; com a conseqüència es posa preu al seu cap i ha de viure en l'exili. A part de la seua frenètica activitat artística en quasi tots els camps —poesia, teatre, textos polítics o assajos, a més de la música, per la qual és conegut—, qui ha intentat acostar-se a la vida de Wagner troba una altra dificultat deguda a la seua escassa credibilitat i la deserció dels seus valors en el mateix moment en què entren en conflicte amb els seus interessos. És una persona egoista, totalment girada cap a si mateix, que no té escrúpols a tergiversar la realitat en el seu propi benefici o per a resultar vencedor en alguna polèmica, i a utilitzar als més arrimats en el seu profit.

Els Mestres Cantaires, al ser de caràcter còmic, és l'obra

dramaturgs grecs, que després de les seues tragèdies componien els ditirambes, obres satíriques repletes d'escandaloses obscenitats.

El 1845 Wagner acaba de compondre *Tannhäuser* i, a causa de la gran quantitat d'energies emprades en aquesta òpera, els metges li aconsellen un retir sabàtic al balneari de Marienbad. Com tot mal pacient, desoeix les reflexions dels metges i es dedica a escriure relats, llibrets, música... La lectura de la *Història de la Literatura Alemanya* de Gervinius i d'una obra de Deinhardstein, que ja va ser la base per a una òpera en el segle XVIII, li desperten l'interès pel gremi dels Mestres Cantaires de Nuremberg del segle XVI. Al juliol d'aquell mateix any acaba el primer esborrany del llibret. Setze anys després reprén el mateix llibret durant una sèrie de frustrants assajos de *Tristany i Isolda* a Viena, donant-se per impossible la posada en escena. La revisió de l'antic llibret no era més que un passatemp per a evadir-se dels problemes que l'acaçaven en la capital austríaca, on la crítica li havia donat l'esquena. Noves motivacions polítiques i religioses, i l'accés a nova documentació, sobretot la Crònica de Nuremberg de Wagenseil, provoquen canvis en la construcció dels seus

Caricatura de Wagner burlant-se de la seua gran orquestració i temàtica mitològica.

personatges i alguns retocs en l'argument.

L'acció de *Els Mestres Cantaires de Nuremberg* ens porta als antics gremis alemanys en què xicotets artesans i comerciants s'associaven, units per un interès intel·lectual, per dur a terme la missió a què se sentien cridats. Es consideraven els successors dels trobadors medievals i van constituir una acadèmia de llengua i de música en què es vetlava pel correcte ús del llenguatge, així com pel manteniment de les estrictes normes de l'art poètic musical del *Maistersang* (cant magistral), ideades per un grup de cantors de Magúncia en el segle XIII. Aquestes normes s'arreglegaven en *La Tabulatura*, la qual tipificava fins a 32 errors en què el cantant podia incórrer: significat confús en la lletra, rima en lloc inadequat, dues rimes en una sola respiració, variació ortogràfica per a resoldre la rima...

Per a accedir a aquests gremis, s'havia d'acreditar un naixement legítim i una vida recta, referir el nom dels mestres i fer una prova de Gramàtica i Retòrica. Segons la puntuació obtinguda es passava a formar part del gremi en qualitat d'alumne, company o oficial. Per a accedir-hi definitivament, s'havia de cantar el *Maisterliche-Hort*, que parlava de l'origen de la societat, i si se superava es convertia en membre de ple dret. Per a convertir-se en *Sänger* (cantaire), havia de cantar mitja dotzena de melodies sense cap errada; si a més era capaç de compondre un text, rebia el tractament de *Dichter* (poeta) i si podia compondre una melodia de creació pròpia, era, finalment, *Meistersinger* (Mestre Cantaire).

Tota aquesta informació és necessària per a entendre l'argument de l'òpera de Wagner. En ella, Walther von Stolzing, personatge principal, de pas en la ciutat, s'enamora d'Eva i s'assabenta que es concedirà la seua mà al vencedor del concurs de mestres cantaires que se celebrarà l'endemà. Walther ha de passar la prova per a accedir a la societat en què hi ha dues faccions: la representada per Beckmesser, que demana una estricta adhesió a les normes, i la de Hans Sachs, partidari d'un estil més lliure. En el concurs, Beckmesser és l'àrbitre i boicoteja l'actuació

Cartell de principis del s. XX on apareix l'escena final de la coronació de Walther.

de Walther, assenyalant gran quantitat de faltes i provocant que no siga admés, a pesar de la defensa de Sachs. Beckmesser, pretendent d'Eva, es presenta al concurs de mestres cantaires amb una lletra que ha furat a Walther. En el concurs la interpreta de manera ridícula i mediocre. Davant de la mofa dels cantaires, Beckmesser es disculpa dient que la lletra no és seua sinó de Sachs i que la va sostroure de la seua sabateria. Sachs aclareix que no és ell qui ha escrit aquesta lletra i en delata el verdader autor. Walther s'avança i a mesura que comença a cantar tots queden meravellats i el declaren vencedor. Eva li col·loca la corona de llorer però Walther, en un gest d'orgull, es nega a formar part d'aquella comunitat. Intervé Sachs que, apel·lant a la glòria de l'art alemany, aconseguix persuadir Walther, que accepta finalment. Eva pren la corona de llorer del cap de Walther i la ceneix sobre Sachs, que és homenatjat pel poble.

Encara que l'obra de Wagner és una ficció, els personatges que hi apareixen són reals. Hans Sachs, per exemple, va viure a Nuremberg durant el segle XVI i era considerat "el mestre dels mestres cantaires". Era sabater com en l'obra de Wagner i va compondre més de 4.000 cançons. Molts més personatges tenen el seu homònim en la història com, per exemple, Beckmesser. En la tasca de documentació, la font més important de què se serveix Wagner en el seu llibret és la Crònica de Nuremberg escrita el 1697 per Wagenseil. Wagenseil va ser escrivà i l'autor i editor de més de 600 títols. La major part d'aquests textos parlen dels costums de la seua època i entre ells destaquen també edicions monolingües, bilingües i multilingües de la Bíblia o 150 volums dedicats al poble jueu.

Com és conegut, Wagner va ser utilitzat pels teòrics del nazisme per exaltar el fervor nacional. De totes les seues obres, va ser *Els Mestres Cantaires* la que més va servir per als fins propagandístics del Tercer Reich. En els festivals de Bayreuth, que encara se celebren en memòria de Wagner, els directors del règim, Furtwängler i Abendroth, se servien del legítim propòsit de Wagner d'exalçar l'esperit alemany per alimentar culturalment aquest règim racista i homicida.

